



FOTO:SCANPIX/REUTERS



I HAAG: Charles Taylor, 1990.

FOTO: SCANPIX/AFP



ETTERLYST: LRA-lederen Joseph Kony.

FOTO: SCANPIX/AFP



STRAIGHT TALK EXPRESS: John McCains valgkampturné i 2000. FOTO: AFP/SCANPIX

Hvem er Obama og McCain egentlig?

På innsiden



Jan Grue

TANKEN SOM TELLER

Den amerikanske valgkampen handler som kjent om kandidatens personlighet. De to partiene leter etter de beste metodene for å forme inntrykket, mens kommentarjournalistene streber etter de mest underholdende tolkningene. Det gir pussige utslag.

Barack Obama er i ferd med å bli omdefinert: Fra å være et venstreorientert alternativ til en mer satt og sentrumsnær Hillary Clinton, blir han nå sett som en pragmatisk kompromisskandidat. Hvis vi skal holde oss til en type språkbruk som det er mye av i amerikanske medier har Obama gått fra å være det myke alternativet til å vise skarpere kanter.

Det interessante ved denne overgangen («det nye kapittelet i fortellingen om Obama», om du vil) er at den blir fremlagt som en avsløring heller enn, si, et strategisk grep. Så langt har vi forholdt oss til et drømmebilde eller en romantisert fremstilling av Obama – nå først kommer fakta på bordet. En fersk kommentar i New York Times er utformet som en venninneprat, der en desillusjonert velger blir snakket til rette av en eldre og mer erfaren spaltist. *Å, var han ikke alt du drømte om? Sånn er mannfolk, må vite.*

På én måte er det underlig å se hvor raskt etter Hillary Clintons sorti vi har vendt tilbake til klassisk, for ikke å si stereotyp, kjønnsmetaforikk. Vekk med den feminiserte Barack og den maskuline Hillary. Velgermassen skal tas med storm, den skal forføres og erobres (hvilket også innebærer at

kommentatorene i praksis skriver Klara Klok-spalter).

Imidlertid kan vi se kjønnsmetaforikken som ett aspekt av en mer allmenn psykologisering av politikken. Vi jakter på kjernen i den politiske personligheten. Vi vil vite hvem vi egentlig er i ferd med å inngå partnerskap med.

I 2000 reiste forfatteren David Foster Wallace med på John McCains *Straight Talk Express*, og endte med et 79 sider langt forsøk på å fortolke den nøyte iscenesatte autenticiteten som også bærer McCains kampanje i 2008.

Wallace ga opp: Han kom frem til at en mann som har tilbrakt fem år i vietnamesisk krigsfangenskap nok vil klare å beholde noen hemmeligheter også for amerikansk media. Hvorvidt McCain er en virkelig leder eller bare en dyktig selger (Wallaces terminologi) er umulig å finne ut av, for den som vil være en leder må

«Vi vil vite hvem vi egentlig er i ferd med å inngå partnerskap med»

også fremstå som en leder, det vil si selge bildet av lederskap. Og hvorfor skulle det ikke være slik?

Obama benytter en annen strategi mot McCain enn mot Clinton. Det har brakt med seg noen politiske kursendringer. Men er det en mer autentisk personlighet som kommer til syne nå? Det er fristende å gripe til Richard Sennett, selv om det er over 30 år siden hans bok «The Fall of Public Man» kom ut: Hva mener vi egentlig med det autentiske i en personlighet? De trekkene som en offentlig person helst ville forbeholdt privatsfæren?

Hva er det vi fantaserer om når vi snakker om kandidatens indre vesen? Kan hende det klassiske forelskesobjektet: Den som ikke gjør seg til, men som er naturlig tiltrekkende. Den som er seg selv. Truffet noen av dem i det siste?

Jan Grue, stipendiat i språkvitenskap

seg mot afrikanske konflikter, ikke de store krigene.

av folkeretten

en lokal forankring i en politisk prosess med nasjonal forsoning, demokratisering og innføring av rettsstaten.

Uten lokal forankring

ICCs krav om utlevering av lederen for Lord's Resistance Army (LRA), Joseph Kony, var en vesentlig årsak til at fredsprosessen i Uganda snublet og Kony stakk til skogs igjen, med nye overgrep og ofre som resultat. Neste skritt kan bli en militær aksjon for å hente Kony og hans menn ut av jungelen.

Den selektive håndhevingen av «universell-lovene» skjer ikke bare med hensyn til USA og stormaktene. Saken mot Liberias tidligere president Charles Taylor viser at det ikke er likhet for loven i rettoppgjørene verken i Liberia eller Sierra Leone. Taylor er ikke den eneste som var innblandet i konflikten i nabolandet Sierra Leone.

Taylor er imidlertid den eneste ICC har tiltalt fra borgerkrigen i Liberia, og mange krigsherrer i Sierra Leone går fri, blant dem tidligere president Ahmad Tejan Kabbah.

Britisk UD engasjerte leiesoldatfirmaet Sandline International for å støtte Kabbah som selv rådde over militsen *kamajor*. Kabbah var brite-nes mann i Freetown, mens Taylor var den som startet kampen mot den USA-støtte-

de militærdiktatoren Samuel Doe i «Firestone-staten» Liberia.

De skeive rettsoppgjørene, uten lokal forankring, kan være kimen til nye konflikter fordi det stikker stormaktsinteresser bak, og fordi den utsatte parten vil oppleve dem som regelrette hevntokter.

ICC bygger opp en farlig illusjon dersom den tror at den kan dekke seg bak «universell» jurisdiksjon.

Hvem blir tatt?

«ICC er et byråkrati. Det har et budsjett, og det trenger å gjøre noe for å rettfærdiggjøre budsjettet. Uten tenner og mot går den etter de små krigsforbryterne og lar de store i fred,» skriver erkerepublikaneren Paul Craig Roberts, visefinansminister i Reagan-administrasjonen og «assosiert» redaktør for ledersiden i Wall Street Journal.

Han viser til forsidebildet på Atlanta Journal-Constitution i slutten av oktober av den 85-årige Paul Henss som blir deportert fra USA etter 53 år fordi Eli Rosenbaum, direktør for utenriksdepartementets kontor for å oppspore nazister, mener at han er en krigsforbryter.

Han spør om ICC vil tiltale Bashir «fordi Sudan er en maktesløs stat og ICC ikke har mot til å navngi George W. Bush og Tony Blair som krigs-

forbrytere» – og fordi «Det Store Moralske Vesten ikke begår krigsforbrytelser».

Det internasjonale krigsforbrytertribunalet for Jugoslavia i Haag har holdt det gående fordi EU har presset lederne i de nye republikkene med forsinkelser i medlemskapsprosessen og frysing av økonomisk støtte dersom de ikke utleverer de tiltalte – med unntak av general Ratko Mladic og Radovan Karadzic, de ansvarlige for massakren i Srebrenica. Men rettsopprøret har skremmende liten forankring i befolkningene.

Domstolen avslø dessuten stevningen av Nato for krigsforbrytelser.

Risiko

ICC risikerer å miste troverdighet utenfor Vesten fordi den opptrer langs Vestens interesser og prioriteringer. USA har undergravd domstolen ved å tvinge land som har ratifisert Romatraktaten, til bilaterale avtaler med Washington mot utlevering av amerikanere til ICC.

Khartoum anerkjenner heller ikke ICC og avviser å inngå en avtale om å utlevere minister for humanitære saker(!), Ahmad Haroum, og Janjaweed-lederen Ali Kushayb i utbytte mot å la Bashir gå fri.

Juss har en politisk pris.

Peter M. Johansen

peter.m.johansen@klassekampen.no